

Skaljene razmere in odnosi na Pedagoškem inštitutu

Gradivo, ki sta ga pripravila delovna skupina predsedstva OK ZKS in OO ZK na Pedagoškem inštitutu je dolgo kar trinajst strani. Razčlenjuje vlogo in pomen te pomembne raziskovalne institucije, predvsem pa razmere, ki se v zadnjem obdobju zaostrojujejo, kar močno vpliva na te tako skaljene odnose v kolektivu kot tudi na samo raziskovalno delo.

Med vrsto objektivnimi in subjektivnimi razlogi, ki porajajo ponavljajoče se konfliktno razmere in zaostrovanje medsebojnih odnosov na Pedagoškem inštitutu je pomembnejši gotovo zasnova in realizacija raziskovalnega programa, v katerem vzgoja in izobraževanje kot temeljno raziskovalno področje nista deležna celovite obravnave, na inštitutu pa tudi ni razvit enoten koncept raziskovalnega postopka, ki bi se uresničeval kot dolgoročno planska usmeritev. Eden izmed razlogov za to, da v uresničevanju raziskovalnega programa neposredno ne odsevajo odnosi med redno zaposlenimi raziskovalci je tudi dejstvo, da razmeroma veliko število pogodbenih delavcev (blizu 40 nasproti 23 rednim) pogostoma nastopa v vlogi nosilcev ali ključnih avtorjev raziskav. Pa tudi sicer se kadrovska zasedba celo vedno bolj preveča k monodisciplinarnosti, kar povečuje konfliktno napetost med raziskovalci in vodi k razhajanju z družbeno potrebo po vsestranskem prepoznavanju procesov v vzgoji in izobraževanju. Tudi pogled na samo organizacijsko shemo pokaže, da je Pedagoški inštitut vse preveč »direktorski« inštitut. To pa cnemogoča učinkovit družbeni vpliv in vodi do napetosti ter do razmeroma hitrega »menjavanja« direktorjev. Slednje nedvomno vpliva k nestabilnosti razmer na inštitutu. Največkrat postavljeno in odprto vprašanje, ki pa ga svet inštituta ni bil sposoben ustrezno rešiti je bilo vprašanje pristojnosti pri izbiri kadrov. Njihov statut teh stvari ne opredeljuje dovolj jasno, zato je prihajalo do številnih nesoglasij. Perea je tudi problematika, ki se nanaša na izobraževanje delavcev, študijske dejavnosti itd. Pravilnika nimajo, upo-

rabljajo le določbe pravilnika o delovnih razmerjih. Največ zahtev in konfliktov nastaja prav zaradi nejasno opredeljenih pravil in obveznosti delavcev ter neustrezno razumljivih pristojnosti med samoupravnimi organi itd. Inštitut nima tajnika. Tudi vprašanje uporabe statuta je sporna zadeva, saj ugotavljajo, da imajo tri verzije tega akta. V zadnjih 15 letih se skoraj ni zgodilo, da posameznega akta, tedaj, ki je prišel v fazo sprejemanja, ne bi poskušali razveljaviti.

Vsekakor v sedanjih razmerah ni moč govoriti o enotnosti kolektiva. Razhajanja v kolektivu in njegova razklanost se kaže tudi med komunisti. Namesto, da bi nepravilnosti sproti in stalno razreševali, so komunisti dopustili, da so dobile tak obseg, ki mu niso več kos. Več komunistov je bilo aktivno udeleženih v znanih sporih, v okviru organizacije ZK pa do razjasnjevanj in sprejetja enotnih ter zavezujočih sklepov ni prišlo, kar kaže na akcijsko neučinkovitost tako osnovne organizacije ZK kot njenega sekretariata.

Predsedstvo OK ZKS je zato imenovalo delovno skupino, katere ugotovitve smo skušali v kratkem povzeti. Seveda pa je delovna skupina podala tudi usmeritve za nadaljnje delo osnovne organizacije na inštitutu. O tem je razpravljalo tudi predsedstvo OK ZKS in te usmeritve z nekaterimi dopolnilnimi predlogi tudi podprlo.

Osnovna organizacija mora do konca junija na podlagi nastalih razmer pripraviti akcijski program. Pripraviti morajo programsko usmeritev, s spremenjeno organizacijo dela je potrebno zagotoviti timsko ter multidisciplinarno delovanje, pripraviti in sprejeti je potrebno nov statut Pedagoškega inštituta, dejansko je potrebno uveljaviti svet inštituta... Za vsako nalogo mora osnovna organizacija določiti komuniste – nosilce akcije. Na podlagi delovanja komunistov v organizaciji sindikatov je potrebno zagotoviti, da bo ta zastopal mnenja in stališča vseh delavcev vključenih v

sindikalno organizacijo ter jih v samoupravnih organih tudi uveljavljati.

V tem času mora osnovna organizacija ponovno oceniti vlogo in delovanje slehernega člana kot tudi celotne organizacije v zvezi z nastalimi razmerami. Okrepiti se mora tudi idejnopolitično usposabljanje, več pozornosti pa bodo morali ko-

munisti nameniti tudi razvijanju takšnih metod dela, ki bodo zagotavljale enotno in učinkovito delovanje komunistov tudi v družbenopolitičnih in samoupravnih organih.

O tem, kako se uresničujejo te usmeritve bo predsedstvo OK ZKS razpravljalo predvidoma septembra.

Kultura ni le »Proslavarstvo in v črne gvante zategnjeno petje«, kultura je tudi odnos do dela, do okolja, do sebe, do jezika in do soljudi

Ta misel, ki je nekoliko metaforično izražena je bila vpeta v poročilo o razpravah, ki so tekle v naši občini ob pripravah na sejo CK ZKS o kulturi. Poročilo je pripravila delovna skupina pri predsedstvu OK ZKS, na slednjem pa je bila okrog vloge, položaja in pomena kulture zanimiva razprava. Samo poročilo žal ni bilo povsem kompleksno, saj sama razprava – trajala je več kot dva meseca – v vseh sredinah ni bila izpeljana tako kot je bilo načrtano, še posebej slabo je bila vodena v krajevnih skupnostih.

Vemo, da v naši občini razen knjižnice Prežihov Voranc (deluje v nevdružnih razmerah) ni nobene profesionalne kulturne institucije. Izredno pa je razvita ljubiteljska kulturna dejavnost, predvsem v vaških okoljih, kjer se zaradi zaostrovanja življenjskih razmer dostopnost do kulturnih dobrin, ki jih nudijo profesionalne kulturne institucije, rapidno zmanjšuje. In čeprav na področju te amaterske dejavnosti nastajajo vedno težavnejši materialni pogoji, beležimo naraščanje števila kulturno-umetniških društev. To potrjujejo tako naraščajoče število amaterskih knjižnic (v odročnejših krajih) pa tudi aktivnejša dejavnost šolskih kulturno-umetniških društev. Že omenjeni težavnejši materialni položaj je odraz dejstva, da se na področju kulture svobodna menjava dela ne realizira. Pravzaprav je že kar nevzdržno stanje, da ostaja za porabo le deset odstotkov v občini zbranih sredstev. Kako to vpliva na delovanje društev, ilustriramo samo s podatkom, da pogosto mentorjem – strokovnim kadrom – ni moč zagotoviti niti dostojnega plačila niti potnih stroškov.

V združenem delu skorajda ni organizatorja kulturnega življenja, nosilci so redki posamezniki in le ponekod komisije za kulturo pri sindikatih.

Šole so na izvenmestnih območjih dobro povezane s kulturnimi dejavniki v kraju, manj pa je to prisotno na mestnih področjih. Temu nedvomno botruje tudi večja dostopnost teh učencev do obiskov kulturnih institucij v mestu. Oddaljene šole pa se vedno bolj srečujejo tudi s problemom realizacije »kulturnih dni«, saj iz redne dejavnosti nimajo zagotovljenih sredstev za vstopnine in prevoze. Izobraževalna skupnost bi morala proučiti možnosti kako tudi tem otrokom omogočiti enake pogoje uživanja kulturnih dobrin.

Razpravljalci – člani predsedstva – so se pridružili oceni izjemnega pomena in vloge amaterske kulture ter se pri tem zavzeli, da se tudi dejavnost društev v čim večji meri prilagodi možnostim, ki v sleherni KS obstajajo, so pa najbrže marsikje premalo povezani. Družbenopolitične organizacije – predvsem osnovne organizacije ZK bi morale biti v krajevnih skupnostih aktivnejše pri spodbujanju vseh oblik razvoja kulture. Preko SZDL pa se je ob razpravah o RTV programih potrebno odločneje zavzeti za uveljavitev ljubiteljske kulture v teh medijih.

Več prizadevanj in naporov je treba vložiti tudi za pospešeno izgradnjo novih prostorov za knjižnico Prežihov Voranc. Za to se morajo še posebej zavzeti tako komunisti v upravnih organih kot tudi v SIS za kulturo.

Ob stanju in razvoju kulture v občini pa se je razprava dotaknila tudi širših vprašanj o kulturi, pri čemer je bilo večkrat odločno poudarjeno, da se je potrebno v Zvezi komunistov distancirati do izkrivljenih pojavov v izkazovanju in izražanju umetniške svobode in jih iz idejnopolitičnih osnov tudi oceniti.

SEKCIJA SZDL O PROBLEMATIKI TELESNE KULTURE

»ZA« izenačene pogoje in razmere

Ugotovitev, da telesna kultura oziroma njen razvoj na območju naše občine že vrsto let nekoliko zaostaja je bilo in je še vedno tema, ki se pojavlja na dnevnih redih tako skupščine telesnokulturne skupnosti in njenih organov, kot tudi v sami frontni organizaciji. Zatorej ni bilo naključje, da je občinska konferenca sprejela v aprilu sklep o sklicu sekcije o položaju in problematiki telesne kulture v občini.

Sekcijška obravnava o položaju in problematiki telesne kulture v občini je bila prvi junijski tork. Kaj bi lahko zapisali v nekaj besedah? Sama udeležba ni bila preveč množična, problemov ogromno, domala na vseh področjih, od objektov, do vrhunškega športa, množičnosti telesnokulturne vzgoje najmlajših pa seveda financiranja, težav v društvih do vedno ne povsem neučinkovitega razreševanja problemov v okviru mestne telesnokulturne skupnosti. Razprave je bilo precej, bila je dobro vodena, pokazala pa je predvsem to, da je bila izjemno potrebna in da bi in bo kot utečena oblika sekcijškega delovanja resnično dobra osnova za sprotno razreševanje problematike in nenavsezadnje tudi za boljše vsestransko informiranje in razumevanje te občutljive problematike.

Na kratko povzemamo ugotovljeno zatečeno stanje v telesni kulturi v občini.

V primerjavi z ostalimi ljubljanskimi občinami je stanje na področju objektov bistveno slabše. Zastavljeni srednjeročni plan (večnamenska dvorana na Svobodi, športna dvorana Krim-Rudnik, ureditev Mesarice, prizidka k trnovskemu in viškemu Partizanu ter ureditev večnamenskih ploščadi po KS) je bilo realizirano le delno, za to pa je bilo potrošenih 6 starih milijard dinarjev, ki so bila zbrana z neposrednim prispevkom združenega dela preko sklada za telesno kulturne objekte in s sredstvi amortizacije. Žal pa je bilo treba poseči tudi k sredstvom dejavnosti, kar pa je na slednje področje znatno vplivalo. Tudi naslednji srednjeročni plan je smelo zastavljen, žal pa že po sedanjih ocenah presega zmoglosti našega združenega dela, kar pomeni, da bo treba k izgradnji objektov pristopiti selektivno. To pa pomeni, da kvalitetnejšega športa, ki zahteva določene urejene športne površine ne bomo mogli izvajati brez izenačeva-

nja pogojev in solidarnostnega prelivanja sredstev v Ljubljani.

Tudi sicer se je bistve na sekciji nakazanih problemov vrtelo okrog materialnih vprašanj. Letošnja uskladitev programov v mestu bi zahtevala, da bi naša občina (beri telesnokulturna skupnost) iz sredstev, ki jih zbira po domicilnem principu morala po usklajenih kriterijih prispevati za solidarnostno prelivanje programov ostalih občin milijardo in pol starih dinarjev. Z ozirom na dejstvo, da je infrastruktura višjih telesnokulturnih objektov najnižja v Ljubljani, je bilo zatorej v mestu dogovorjeno, da dokler ni dorečen dogovor o usklajevanju infrastrukturnih objektov v Ljubljani, bodo ostale ljubljanske občine v tem letu združile približno milijardo dvesto milijonov starih din za financiranje prizidka k telovadnici Krim-Rudnik. To pa ob tem pomeni, da bi naša občina prelila 314 milijonov starih din v programe drugih občin.

Toliko o letošnjih aktualnih finančnih težavah. Da pa je potrebno čimprej pristopiti k dokončni in vsestranski »dograditvi« financiranja – tako vzdrževanja objektov (slišati je bilo predlog o tem, da bi se v vzdrževanje energetsko zahtevnejših objektov vključila tudi komunala), vrhunškega in rekreativnega športa je bilo iz razprave že kar odločno zahtevano. Z vrsto povsem konkretnih razprav opremljenih s plastičnimi predstavitvami in podatki so stanje v osnovnih telesnokulturnih organizacijah predložili prav njihovi predstavniki. Z zaskrbljenostjo in resnostjo so se namreč spraševali kako v prihodnje razreševati razvoj dejavnosti (npr. Partizan Trnovo) če gre velik delež sredstev za vzdrževanje in funkcioniranje objektov. Resda je bil v razpravi nemalokrat omenjen tudi sklad, ki ga imamo in naj bi opravljal funkcijo financiranja objektov, a žal je bila ob tem vse bolj prisotna tudi ugotovitev, da je viško gospodarstvo pač v takšni situaciji, da tega zaloga ne bi zmoglo. In čeprav so bili v okviru Ljubljane oziroma njegove telesnokulturne skupnosti že storjeni opazni premiki naprej, pa gre tudi za v prihodnje podpirati takšno politiko financiranja, ki naj bi tudi temu južnejšemu delu Ljubljane zagotavljala enakomernjši razvoj tudi na tem področju.

Slišati je bilo tudi precej misli, ki so namenjale ob financiranju velik del teže tudi kvalitetnejšim kadrom, tako strokovnemu v samih klubih kot tudi pedagoških bodisi od vzgoje (vsi skupaj bi morali storiti več prav na področju sistematične in celovite vzgoje telesne kulture) v vzgojovarstvenih organizacijah do šol usmerjenega izobraževanja. Večji poudarek moramo namenjati tudi delovanjem društev – predvsem v izvenmestnih krajevnih skupnostih, kjer obstajajo volja, polet in zanos mladih za razvoj telesne kulture, a žal so prav ta društva premalo upoštevana v normativih za financiranje.

Kaj šteti v vrhunski šport in kateri vrhunski šport naj se financira iz mestnih sredstev in kateri iz občinskih? Mirno lahko zapišemo, da je bilo največ predlogov za financiranje iz tako imenovanega mestnega žepa za vse tiste ekipe in posameznike, ki tekmujejo v prvih zveznih ligah, ostalo pa naj se financira neposredno iz sredstev občinskih telesnokulturnih skupnosti. Pri tem pa je potrebno »paziti«, da se verige do vrhunškega športa ne bi smele prertrgati, temveč bi morali več storiti tudi za razvijanje republiške in drugih zveznih lig.

Pri naših občanih, predvsem pa pri mladih in najmlajših je veliko volje in želje po razvijanju telesnokulturnih aktivnosti, zatorej je potrebno več storiti za poglobljeno, strokovno in usmerjeno delo – tudi na področju rekreacije, to pa je navsezadnje tudi zagotovilo za učinkovitejši in vsestranski razvoj vseh oblik športa v prihodnosti.

Kako to preseči oziroma doseči? Najbrže tudi tako kot je dejal eden izmed razpravljalcev na zaključku sekcije – da bi se v okviru mesta skušali dogovarjati za enotni in skupni sklad (gospodarstvo vseh petih občin bi ga najbrže hitreje napolnilo), preko katerega bi ta pereča vprašanja najbrže zmogli hitreje razreševati. Še to. Ta sekcijška obravnava je sprožila tudi pobudo, da bi v okviru mesta stekle v prihodnje bolj specializirane sekcijške obravnave po posameznih področjih odnosno vprašanjih, kar bi navsezadnje tudi pomenilo hitrejšo uveljavljanje in poenotenje skupnih pogledov do skupnih razvojnih usmeritev.

J. DOMITROVIČ

OB DNEVU CIVILNE ZAŠČITE

Značke in priznanja CZ najboljšim

Na svečani seji občinskega štaba za civilno zaščito je o vlogi, razvoju in prizadevanjih tega štaba uvodoma spregovoril njegov poveljnik Viktor Rus. Ob tem je še posebej podčrtal pomen množičnosti in stalnega usposabljanja pripadnikov civilne zaščite.

Dvajsetim posameznikom so bila vročena priznanja z značko civilne zaščite. Prejeli so jih: **Hiacinta Tavčar** in **Venceslava Demšar** (na predlog KS Brdo), **Marjeta Petrič**, **Jože Petkovšek** in **Zoran Sever** (na predlog KS Brezovica), **Terezija Pečan** (na predlog KS Dobrova), **Jože Opeka** (na predlog KS Iška vas), **Antonija Mlaka-Mežik**, **Rozalija Jeršin** in **Vladimir Roškar** (na predlog KS Trnovo), **Anton Opeka** (na predlog KS Vič), **Damjan Kos** in **Kristina Vermezovič** (na predlog Plutala), **Oskar Mohar** (na predlog Kemofarmacije), **Slavka Boben-Krastič** (na predlog Galvanotehnike), **Anica Robek** (na predlog Utensilije), **Miro Meden** (na predlog Iskre Ljubljana), **Dobruška Žvan** (na predlog OŠ Franc Leskošek-Luka), **Leon Čelik** (na predlog Srednje kemijske šole) in **dr. Uroš Miklavžič** (na predlog inštituta Jožef Stefan).

Zlate značke civilne zaščite pa je Viktor Rus vročil naslednjim tovarišicam in tovarišem: **Francu Kernu** (na predlog občinskega štaba CZ), **Jožetu Piškurju** (na predlog KS Ig), **Antonu Susmanu** (na predlog KS Iška vas), **Pavli Škof** (na predlog KS Dobrova) in **Matiji Zdešarju** (na predlog KS Vnanje Gorice).

Na predlog občinskega štaba za civilno zaščito pa je letošnja zvezna plaketo CZ prejela **Zveza tabornikov občine Ljubljana Vič-Rudnik**.

Predsednik koordinacijskega odbora za SLO in DS pri OK SZDL Janko Prebil pa je najboljšim ekipam s tekmovanja osnovnih in srednjih šol usmerjenega izobraževanja iz znanj in veščin splošne ljudske obrambe podelil priznanja in praktične nagrade. Prvouvrščene ekipe srednjih in osnovnih šol so dobile tudi značne puške, drugouvrščene zaščitni komplet RBK z masko in tretjevrščene torbice prve pomoči. Posebno priznanje pa je ob tej priložnosti vročil tudi mladim iz Zavoda za Slepo in slabovidno mladino, za njihovo dolgoletno sodelovanje na tovrstnih tekmovanjih.

Franci Sojer iz KS Kozeljca pa je na predlog KK SZDL Kozeljca prejel priznanje republiškega sekretarja za LO – izročil mu ga je predsednik izvršnega sveta Borut Mišica.